

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۱۸) بهار ۱۴۰۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خدای بزرگبخشایش همیشه بخوانید

بِسْمِ

تاریخ انتشار:
۱۴۰۱/۱۲/۱۵

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۸۳۲
کد موضوعی: ۲۲۰

عنوان گزارش:

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۱۸) بهار ۱۴۰۱

نام دفتر:

مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

تهیه و تدوین کنندگان:

ایمان تهرانی، امین قنبری

ناظران علمی:

موسی شهبازی غیائی، میلاد بیگی

ویراستار ادبی:

طاهره سیدمحمد

صفحه آرا:

منصوره خاکی

واژه‌های کلیدی:

۱. امنیت سرمایه‌گذاری

۲. محیط کسب و کار

۳. حقوق مالکیت

۴. شفافیت

۵. فعالان اقتصادی

فهرست مطالب

۷

چکیده

۷

خلاصه مدیریتی

۹

مقدمه: روش شناسی

۱۰

۱. شاخص کلی امنیت سرمایه گذاری در ایران

۱۲

۲. نتایج پژوهش بر اساس نماگرهای امنیت سرمایه گذاری

۲۱

۳. بررسی مؤلفه های امنیت سرمایه گذاری در بهار ۱۴۰۱

۲۶

نتیجه گیری و پیشنهادها

۲۷

پیوست

فهرست اشکال

- شکل ۱. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱..... ۱۱
- شکل ۲. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱..... ۱۳
- شکل ۳. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱..... ۱۴
- شکل ۴. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» به تفکیک استان‌ها، بهار ۱۴۰۱..... ۱۵
- شکل ۵. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱..... ۱۶
- شکل ۶. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱..... ۱۷
- شکل ۷. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱..... ۱۸
- شکل ۸. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱..... ۱۹

فهرست جداول

- جدول ۱. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش بهار ۱۴۰۱..... ۹
- جدول ۲. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در بهار ۱۴۰۱ و مقایسه آنها در فصول گذشته..... ۱۲
- جدول ۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در بهار ۱۴۰۱..... ۱۳
- جدول ۴. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در بهار ۱۴۰۱..... ۱۴
- جدول ۵. رتبه استان‌ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در بهار ۱۴۰۱..... ۱۵
- جدول ۶. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» بهار ۱۴۰۱..... ۱۶
- جدول ۷. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در بهار ۱۴۰۱..... ۱۷
- جدول ۸. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در بهار ۱۴۰۱..... ۱۸
- جدول ۹. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» بهار ۱۴۰۱..... ۱۹
- جدول ۱۰. ارزیابی ۱۷ مؤلفه آماری امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱..... ۱۲
- جدول ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰..... ۲۳
- جدول ۱۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه بهار ۱۴۰۱..... ۲۴
- جدول ۱۳. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش بهار ۱۴۰۱..... ۲۸

فهرست نمودارها

- نمودار ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در بهار ۱۴۰۱..... ۲۱
- نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱..... ۲۲

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۱۸) بهار ۱۴۰۱

چکیده

گزارش‌های فصلی امنیت سرمایه‌گذاری بر آن است تا با جلب توجه عموم مسئولان کشور به این عامل کلیدی در توسعه اقتصادی، اما مغفول مانده در سیاستگذاری اقتصاد ایران، به گفتمان‌سازی در جهت افزایش امنیت سرمایه‌گذاری و ضمانت‌های اجرایی حقوق مالکیت فعالان اقتصادی ایران و نیز بهبود عینی و واقعی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری در ایران کمک کند. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی ۱۶۱۳۲ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است. حاصل تحقیق انجام‌شده، ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برای فصل بهار ۱۴۰۱ و محاسبه ۷ نماگر مربوطه است. براساس محاسبات انجام شده شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در بهار ۱۴۰۱ کمیت ۱۰/۵۱ از ۱۰ (بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (زمستان ۱۴۰۰)، ۵/۹۲ بوده که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱ نسبت به فصل قبل از آن، با توجه به ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در فصل بهار نامناسب‌تر شده است.

خلاصه مدیریتی

گزارش حاضر، هجدهمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی ۱۶۱۳۲ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در بهار سال ۱۴۰۱ را با ۳۸ مؤلفه، ۷ نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب و کار نشان می‌دهد.

شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در بهار ۱۴۰۱ کمیت ۱۰/۵۱ (بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (زمستان ۱۴۰۰)، ۵/۹۲ بوده که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱ نسبت به فصل قبل از آن، با توجه به ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در فصل بهار نامناسب‌تر شده است. براساس ارزیابی صورت‌گرفته در پیمایش فصلی بهار سال ۱۴۰۱ و مقایسه آن با زمستان سال ۱۴۰۰، نامناسب‌ترین و مناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده از امنیت سرمایه‌گذاری به شرح زیر هستند:

۱. مشارکت فعالان کسب‌وکار در این پایش نسبت به دوره قبل با کاهش مواجه شده است، لیکن براساس معیار اطمینان حداکثری که برای این کار در نظر گرفته شده باید تعداد پاسخنامه‌های واصله در این پیمایش به حدنصاب کاملی (بالغ بر ۸۰۳۵ پاسخنامه صحیح و براساس سطح اطمینان آماری ۹۵ درصدی) برای کل کشور برسد تا براساس آن، بتوان نتایج این مطالعه را به کل فعالان اقتصادی تعمیم داد و روند تغییرات استانی را با قاطعیت مقایسه کرد؛ لیکن ملاحظه می‌شود با توجه به اینکه حدنصاب آماری برای کل کشور حاصل نشده، اما برای برخی از استان‌ها بیش از تعداد مورد نیاز پاسخ دریافت شده و برای برخی از استان‌ها بنابه دلایل متعدد حدنصاب تعیین شده حاصل نشده است، لذا استنتاج و تحلیل قطعی از یافته‌های این پایش تا زمان دستیابی سطح اطمینان آماری حداکثری و آن هم برای تمامی استان‌ها باید با احتیاط و دقت صورت گیرد. همان.

۲. ایمن تهرانی و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۱۷) زمستان ۱۴۰۰ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۴۴۶، مهرماه ۱۴۰۱.

زمستان سال ۱۴۰۰			بهار سال ۱۴۰۱		
کمیت	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف	کمیت	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف
۸/۰۸	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۱	۸/۹۶	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۱
۸/۰۱	میزان اختلال ایجاد شده در اثر محدودیت‌های خارجی	۲	۸/۷۴	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۲
۷/۹۷	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۳	۸/۴۲	حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری	۳
کمیت	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف	کمیت	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	ردیف
۳/۴۸	رواج توزیع کالای قاچاق	۱	۴/۶۷	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۱
۴/۱۰	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)	۲	۴/۸۰	رواج توزیع کالای قاچاق	۲
۴/۵۹	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۳	۴/۹۰	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۳

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده ملاحظه می‌شود که نامناسب‌ترین مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری که فعالان اقتصادی را بیش از همه آزار می‌دهد در این مطالعه، مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» بوده و مؤلفه «حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» نسبت به پایش قبلی با نامناسب‌تر ارزیابی شدن، در جایگاه سوم نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها قرار گرفته است در حالی که در پایش‌های قبلی هیچ‌گاه در میان سه مؤلفه نامناسب قرار نداشت و پیش از آن، در جایگاه دوم نامناسب، مؤلفه «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» قرار گرفته است.

براساس یافته‌های داده‌های این گزارش پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی، به ترتیب استان‌های سیستان و بلوچستان، ایلام و بوشهر نامناسب‌ترین و استان‌های قزوین، خراسان جنوبی و سمنان مناسب‌ترین وضعیت را از دیدگاه فعالان کسب و کار از منظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱ کسب کرده‌اند. براساس نتایج این مطالعه، در بهار ۱۴۰۱، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه معدن (بجز نفت و گاز) همانند پایش گذشته مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر حوزه‌ها و فعالان اقتصادی در حوزه ارتباطات، توزیع و... (حمل و نقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان همه حوزه‌ها از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. شایان ذکر است که در پایش بهار ۱۴۰۱ نماگر عملکرد دولت همچنان نامناسب‌ترین وضعیت را نشان می‌دهد و نماگر ثبات اقتصاد کلان جایگاه دوم نامناسب‌ترین‌ها را به خود اختصاص داده است. ذکر این نکته ضروری است که در پایش بهار ۱۴۰۱ وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در طول ۱۸ دوره پیمایش فصلی هم از نظر مؤلفه‌های پیمایشی و هم بعد از تلفیق داده‌های آماری با پیمایشی از نظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین وضعیت را نمایان ساخته است. در صورت تکرار این وضعیت در فصول آتی و ادامه روند نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، این امر می‌تواند هشدار جدی در خصوص مؤلفه‌های مورد سنجش شاخص امنیت سرمایه‌گذاری باشد و لزوم توجه و انجام اصلاحات جدی در روند مؤلفه‌های ذکر شده را بیش از پیش ضروری می‌سازد.

[مقدمه: روش شناسی]

گزارش حاضر، هجدهمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسشنامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۴ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه بهار ۱۴۰۱ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر در سرمایه‌گذاری را در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل بهار ۱۴۰۱ را ارائه داده است.^۱

پرسشنامه پژوهش حاضر، به صورت الکترونیکی^۲ و شامل ۲۱ پرسش ثابت برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و خیلی کم» طراحی شده است. در پرسشنامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ انجام می‌شود. به طوری که ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی است و در نهایت شاخص هر چه به صفر نزدیک‌تر باشد، مناسب‌تر (بهتر) ارزیابی و تلقی می‌شود. در عین حال در این پایش سه پرسش جدید^۳ در خصوص تغییرات برخی مقررات نیز پرسیده شد که عبارتند از: در فصل بهار ۱۴۰۱ تغییر قوانین و مقررات صادراتی تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ در فصل بهار ۱۴۰۱ تغییر قوانین و مقررات وارداتی تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ در فصل بهار ۱۴۰۱ قیمت‌گذاری دستوری از سوی نهادهای مرجع قیمت‌گذاری تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ تحلیل دقیق روند این سه مؤلفه در پایش‌های آتی که زمینه مقایسه فصلی آن فراهم می‌شود، امکان‌پذیر است.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسشنامه این پژوهش بوده است؛ لذا برای پایش‌های سال ۱۴۰۰ به بعد، باید به طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسشنامه تکمیل و تحویل شود. شایان ذکر است که برای پایش بهار ۱۴۰۱ بالغ بر ۶۱۳۲ پرسشنامه قابل قبول واصل شده است. متأسفانه در پایش بهار ۱۴۰۱ برخلاف پایش قبلی تعداد نمونه‌ها (پرسشنامه‌های پُر شده) در اکثر استان‌ها به اندازه مورد قبول نرسیده است (طبق جدول ۱ پیوست) لذا براساس روش آماری مورد استفاده، جهت تعمیم نتایج پژوهش در همه استان‌ها به کل جامعه باید با احتیاط عمل کرد.

۱. به جهت لزوم رعایت اختصار، تصمیم بر آن شد که از این به بعد، روش‌شناسی گزارش، پرسشنامه و مقررات پیمایش، جامعه انتخاب نمونه و حجم نمونه‌ها و میزان درصد نمونه‌های تحقق یافته در هر استان، در متن اصلی گزارش درج نشوند؛ موارد فوق‌الذکر در پیوست و متون گزارش‌های قبلی قابل مطالعه است.

۲. سؤالات پرسشنامه در آدرس www.rcmajlisform.ir و از طریق ارسال لینک اختصاصی به‌وسیله پیامک برای جامعه آماری قابل دسترسی است.

۳. تصمیم بر آن است تا متناسب با تحولات جامعه در هر فصل چند سؤال جدید انتخاب و مورد سنجش فعالان اقتصادی قرار گیرد و تحلیلی مجزا برای آنها انجام پذیرد.

[۱. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران]

پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر،^۱ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل بهار ۱۴۰۱ با کمیت عددی ۶/۵۱ محاسبه شده است در حالی که برای زمستان ۱۴۰۰ با کمیت ۵/۹۲ محاسبه شده بوده و در مقایسه با فصل پاییز ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۲۶ و در مقایسه با پایش تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۲۱، از وضعیت نامناسب‌تری برخوردار شده است. به عبارتی وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱ به وضوح به سمت نامناسب شدن حرکت کرده است. جدول ۱ وضعیت شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری (به تفکیک مؤلفه‌های پیمایشی و آماری) در بهار ۱۴۰۱ را به تفکیک استان‌ها نشان می‌دهد.

جدول ۱. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش بهار ۱۴۰۱

ردیف	استان/شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	
		بهار ۱۴۰۱	زمستان ۱۴۰۰
۱	قزوین	۵.۷۵	۵.۸۳
۲	خراسان جنوبی	۵.۸۰	۵.۳۳
۳	سمنان	۵.۸۵	۵.۶۶
۴	کرمان	۶.۰۶	۵.۵۶
۵	هرمزگان	۶.۱۸	۵.۷۰
۶	آذربایجان غربی	۶.۲۲	۵.۹۰
۷	لرستان	۶.۲۷	۵.۸۹
۸	اردبیل	۶.۳۵	۵.۷۸
۹	مرکزی	۶.۴۱	۵.۸۶
۱۰	مازندران	۶.۴۳	۶.۰۱
۱۱	کردستان	۶.۴۴	۵.۹۱
۱۲	یزد	۶.۴۵	۵.۹۰
۱۳	گلستان	۶.۴۶	۵.۶۱
۱۴	قم	۶.۵۱	۵.۹۷
۱۵	خراسان رضوی	۶.۵۲	۶.۰۱
۱۶	خوزستان	۶.۵۵	۶.۱۴
۱۷	البرز	۶.۵۹	۶.۲۸
۱۸	خراسان شمالی	۶.۶۰	۵.۸۵

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

ردیف	استان/شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	
		بهار ۱۴۰۱	زمستان ۱۴۰۰
۱۹	همدان	۶.۶۰	۵.۷۶
۲۰	چهارمحال و بختیاری	۶.۶۰	۶.۰۸
۲۱	کهگیلویه و بویراحمد	۶.۶۲	۶.۲۱
۲۲	کرمانشاه	۶.۷۰	۵.۹۱
۲۳	فارس	۶.۷۲	۵.۸۸
۲۴	آذربایجان شرقی	۶.۷۵	۶.۲۵
۲۵	اصفهان	۶.۷۶	۶.۲۵
۲۶	گیلان	۶.۸۰	۶.۰۵
۲۷	زنجان	۶.۸۴	۶.۰۰
۲۸	تهران	۶.۸۷	۶.۴۸
۲۹	بوشهر	۶.۸۹	۵.۸۸
۳۰	ایلام	۷.۰۶	۶.۰۲
۳۱	سیستان و بلوچستان	۷.۱۰	۵.۶۱
	میانگین	۶.۵۱	۵.۹۲

* شاخص تلفیقی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است. رتبه استان‌ها براساس شاخص تلفیقی بهار ۱۴۰۱ از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین مرتب شده است.

جدول ۱ نشان می‌دهد براساس فروض و تعاریف این پژوهش، مناسب‌ترین استان‌ها از نظر فعالان کسب و کار از منظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش بهار ۱۴۰۱ به ترتیب استان‌های قزوین، خراسان جنوبی و سمنان بوده است در حالی که در زمستان ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های خراسان جنوبی، کرمان و سیستان و بلوچستان به عنوان مناسب‌ترین استان‌ها شناخته شده بودند.

در این میان برای پایش بهار ۱۴۰۱ به ترتیب استان‌های سیستان و بلوچستان، ایلام و بوشهر به عنوان نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری شناسایی شده‌اند در حالی که در پایش مربوط به فصل زمستان ۱۴۰۰ به ترتیب استان‌های تهران، البرز و آذربایجان شرقی محاسبه شده بودند.

آنچه بسیار قابل توجه است در پایش بهار ۱۴۰۱ وضعیت چند استان تغییرات شدید داشته است. به عنوان نمونه استان سیستان و بلوچستان که تا پیش از این جزء چند استان مناسب شناسایی می‌شده است در این فصل نامناسب‌ترین استان شناخته شده است. این اتفاق در صورتی که در پایش‌های آتی تکرار شونده‌گی داشته باشد نیازمند بررسی‌های دقیق و تحلیل شرایط آن استان را ضروری می‌نماید. دقت در جدول ۱ و مقایسه آن در پایش‌های مختلف نشان می‌دهد که تکرار شونده‌گی برخی از استان‌ها از نظر مناسب بودن یا نامناسب بودن وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری حائز اهمیت بوده و می‌تواند دلالت‌هایی برای مقامات استانی داشته باشد.

شکل ۱. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱

۲. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری

همچنان‌که در بخش‌های پیشین اشاره شد هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبل، نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود.

یادآوری می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری طبق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به ترتیب زیر اس

جدول ۲. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در بهار ۱۴۰۱ و مقایسه آنها در فصول گذشته

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	بهار ۱۴۰۱	زمستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	تابستان ۱۴۰۰	میانگین چهار فصل منتهی به بهار ۱۴۰۱	تغییر بهار ۱۴۰۱ نسبت به زمستان ۱۴۰۰
۱	عملکرد دولت (نامناسب‌ترین - بدترین ارزیابی در فصول اخیر)	۸/۰۱	۷/۴۸	۷/۸۱	۷/۶۷	۷/۷۴	نامناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان	۷/۶۸	۶/۵۲	۶/۵۶	۶/۷۵	۶/۸۸	نامناسب‌تر
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۷/۲	۶/۰	۶/۶۳	۶/۴۴	۶/۵۷	نامناسب‌تر
۴	فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی	۶/۷۵	۶/۰۵	۶/۳۴	۶/۳۶	۶/۳۸	نامناسب‌تر
۵	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی	۶/۷	۵/۷۳	۶/۲۶	۵/۷۲	۶/۱۰	نامناسب‌تر
۶	شفافیت و سلامت اداری	۶/۱۸	۶/۲۸	۶/۶۷	۶/۷۰	۶/۴۶	مناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (مناسب‌ترین - بهترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۴/۴۹	۱۷/۴	۴/۴۵	۴/۴۳	۴/۳۹	نامناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

در جدول ۲ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در بهار ۱۴۰۱ همانند چند پایش گذشته، نماگر «عملکرد دولت» بوده است؛ در این میان مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر همچنان نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» است. با دقت در ارزیابی‌های صورت گرفته متوجه می‌شویم که در پایش بهار ۱۴۰۱ وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» هم مجدداً در دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است؛ در پایش بهار ۱۴۰۱ وضعیت مؤلفه‌های نماگر «شفافیت و سلامت اداری» که از چهار مؤلفه پیمایشی تشکیل شده نسبت به پایش زمستان ۱۴۰۰ به طور معناداری بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و در جایگاه ششمین نماگر نامناسب قرار گرفته است.

۲-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها

رتبه‌بندی استان‌ها به ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

[نماگر «عملکرد دولت»]

نماگر «عملکرد دولت» در بهار ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌های کشور در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در بهار ۱۴۰۱

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	قزوین	۷.۳۱	۱۲	قم	۷.۹۳	۲۳	مازندران	۸.۱۹
۲	یزد	۷.۴۲	۱۳	اصفهان	۷.۹۶	۲۴	فارس	۸.۲۳
۳	هرمزگان	۷.۵۲	۱۴	آذربایجان شرقی	۷.۹۶	۲۵	همدان	۸.۲۵
۴	آذربایجان غربی	۷.۶۷	۱۵	اردبیل	۷.۹۶	۲۶	بوشهر	۸.۳۱
۵	سمنان	۷.۷۰	۱۶	سیستان و بلوچستان	۷.۹۹	۲۷	کهگیلویه و بویراحمد	۸.۳۳
۶	خوزستان	۷.۷۶	۱۷	البرز	۸.۰۱	۲۸	تهران	۸.۳۴
۷	خراسان رضوی	۷.۷۹	۱۸	خراسان شمالی	۸.۰۱	۲۹	زنجان	۸.۴۲
۸	چهارمحال و بختیاری	۷.۷۹	۱۹	مرکزی	۸.۰۵	۳۰	کردستان	۸.۶۲
۹	گلستان	۷.۷۹	۲۰	کرمانشاه	۸.۱۸	۳۱	ایلام	۸.۶۹
۱۰	خراسان جنوبی	۷.۸۲	۲۱	گیلان	۸.۱۸		میانگین کشوری	۸/۰۱
۱۱	کرمان	۷.۸۳	۲۲	لرستان	۸.۱۹			

شکل ۲. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱

[نماگر «ثبات اقتصاد کلان»]

نماگر ثبات اقتصاد کلان در بهار ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌های کشور در جدول ۴ ارائه شده است. در این گزارش و در این نماگر، استان‌های خوزستان، گلستان و سیستان و بلوچستان نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و استان‌های زنجان، کرمانشاه و هرمزگان نامناسب‌تر از بقیه بوده‌اند.

جدول ۴. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در بهار ۱۴۰۱

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	رتبه	استان	ارزیابی
۱	خوزستان	۵.۴۰	۱۲	سمنان	۶.۶۳	۲۳	چهارمحال و بختیاری	۷/۲۳
۲	گلستان	۵.۵۴	۱۳	یزد	۶.۶۴	۲۴	گیلان	۷/۲۴
۳	سیستان و بلوچستان	۵.۸۰	۱۴	مرکزی	۶.۶۷	۲۵	لرستان	۷/۳۲
۴	تهران	۵.۸۱	۱۵	فارس	۶.۶۹	۲۶	البرز	۷.۵۴
۵	بوشهر	۵.۹۱	۱۶	مازندران	۶.۷۲	۲۷	قم	۷.۶۷
۶	قزوین	۵.۹۴	۱۷	آذربایجان غربی	۶.۷۷	۲۸	کهگیلویه و بویراحمد	۷.۷۷
۷	خراسان رضوی	۵.۹۷	۱۸	کرمان	۶.۷۹	۲۹	هرمزگان	۸/۰۳
۸	همدان	۶/۱۵	۱۹	ایلام	۶.۸۹	۳۰	کرمانشاه	۸/۱۰
۹	کردستان	۶/۳۱	۲۰	اصفهان	۷/۰۸	۳۱	زنجان	۸.۴۲
۱۰	خراسان جنوبی	۶/۳۴	۲۱	خراسان شمالی	۷/۱۳			
۱۱	آذربایجان شرقی	۶.۵۶	۲۲	اردبیل	۷/۱۵			
							میانگین کشوری	۶/۷۸

شکل ۳. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱

[نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»]

نماگر فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی، دارای بیشترین مؤلفه (۹ مؤلفه) در میان هفت نماگر دیگر است که بیش از نیمی از آنها پیمایشی هستند. این نماگر در بهار ۱۴۰۱، در رتبه چهارم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته و وضعیت استان‌ها در این نماگر در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» بهار ۱۴۰۱

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	کرمان	۵.۸۰	۱۲	کردستان	۶.۶۳	۲۳	چهارمحال و بختیاری	۷.۰۵
۲	خراسان جنوبی	۵.۸۰	۱۳	مرکزی	۶.۶۸	۲۴	قم	۷.۰۶
۳	قزوین	۵.۸۶	۱۴	کرمانشاه	۶.۷۹	۲۵	همدان	۷.۰۹
۴	هرمزگان	۶.۳۰	۱۵	البرز	۶.۸۱	۲۶	یزد	۷.۱۰
۵	آذربایجان غربی	۶.۳۳	۱۶	سیستان و بلوچستان	۶.۸۷	۲۷	خوزستان	۷.۱۳
۶	سمنان	۶.۳۸	۱۷	آذربایجان شرقی	۶.۸۸	۲۸	بوشهر	۷.۳۰
۷	خراسان رضوی	۶.۳۹	۱۸	گلستان	۶.۸۸	۲۹	تهران	۷.۳۵
۸	اردبیل	۶.۴۱	۱۹	خراسان شمالی	۶.۸۹	۳۰	اصفهان	۷.۵۲
۹	کهگیلویه و بویراحمد	۶.۴۴	۲۰	زنجان	۶.۹۲	۳۱	ایلام	۷.۵۸
۱۰	لرستان	۶.۴۶	۲۱	فارس	۶.۹۳		میانگین کشوری	۶/۷۵
۱۱	مازندران	۶.۵۸	۲۲	گیلان	۶.۹۸			

شکل ۵. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱

[نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»]

جدول ۷ نشان می‌دهد در بهار ۱۴۰۱ فعالان اقتصادی از استان‌های قزوین، هرمزگان و مرکزی مناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های سیستان و بلوچستان، کهگیلویه و بویراحمد و ایلام نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند.

جدول ۷. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در بهار ۱۴۰۱

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	قزوین	۵۴/۵	۱۲	خراسان جنوبی	۵۴/۶	۲۳	چهارمحال و بختیاری	۹۰/۶
۲	هرمزگان	۹۱/۵	۱۳	اردبیل	۵۷/۶	۲۴	کردستان	۹۲/۶
۳	مرکزی	۰۵/۶	۱۴	کرمانشاه	۶۳/۶	۲۵	زنجان	۰۴/۷
۴	گلستان	۲۱/۶	۱۵	فارس	۶۶/۶	۲۶	تهران	۱۵/۷
۵	لرستان	۳۲/۶	۱۶	بوشهر	۷۱/۶	۲۷	آذربایجان غربی	۲۹/۷
۶	سمنان	۳۷/۶	۱۷	همدان	۷۴/۶	۲۸	آذربایجان شرقی	۳۳/۷
۷	خراسان رضوی	۴۰/۶	۱۸	البرز	۷۸/۶	۲۹	ایلام	۴۴/۷
۸	گیلان	۴۰/۶	۱۹	خوزستان	۷۸/۶	۳۰	کهگیلویه و بویراحمد	۴۷/۷
۹	مازندران	۵۱/۶	۲۰	قم	۷۹/۶	۳۱	سیستان و بلوچستان	۴۸/۷
۱۰	کرمان	۵۲/۶	۲۱	یزد	۸۷/۶		میانگین کشوری	۶/۷۰
۱۱	اصفهان	۵۴/۶	۲۲	خراسان شمالی	۸۸/۶			

شکل ۶. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱

[نماگر «شفافیت و سلامت اداری»]

نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند و با مناسب‌تر ارزیابی شدن آن نسبت به پایش قبلی، در بهار ۱۴۰۱ در جایگاه ششم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. به عبارتی این نماگر تنها نماگری است که در پایش بهار ۱۴۰۱ نسبت به پایش زمستان ۱۴۰۰ از وضعیت مناسب‌تری برخوردار شده است. جدول ۸ رتبه‌بندی استان‌ها براساس این نماگر را در مطالعه بهار ۱۴۰۱ نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که وضعیت استان‌های سمنان، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان مناسب‌ترین و استان‌های سیستان و بلوچستان، تهران و آذربایجان شرقی نامناسب‌ترین ارزیابی را از منظر فعالان اقتصادی هر استان در این نماگر کسب کرده‌اند.

جدول ۸. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در بهار ۱۴۰۱

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	سمنان	۰۹/۵	۱۲	مرکزی	۰۹/۶	۲۳	گلستان	۴۴/۶
۲	کهگیلویه و بویراحمد	۱۰/۵	۱۳	قم	۰۹/۶	۲۴	بوشهر	۴۵/۶
۳	لرستان	۲۷/۵	۱۴	مازندران	۱۴/۶	۲۵	یزد	۴۹/۶
۴	خراسان جنوبی	۴۷/۵	۱۵	کرمان	۱۷/۶	۲۶	فارس	۶۴/۶
۵	کردستان	۵۷/۵	۱۶	ایلام	۱۸/۶	۲۷	گیلان	۶۸/۶
۶	قزوین	۷۱/۵	۱۷	هرمزگان	۲۴/۶	۲۸	زنجان	۸۲/۶
۷	خوزستان	۷۷/۵	۱۸	اردبیل	۲۶/۶	۲۹	آذربایجان شرقی	۹۴/۶
۸	آذربایجان غربی	۹۰/۵	۱۹	البرز	۲۹/۶	۳۰	تهران	۱۹/۷
۹	خراسان شمالی	۹۵/۵	۲۰	کرمانشاه	۳۰/۶	۳۱	سیستان و بلوچستان	۵۵/۷
۱۰	چهارمحال و بختیاری	۰۰/۶	۲۱	خراسان رضوی	۳۷/۶		میانگین کشوری	۶/۱۸
۱۱	همدان	۰۹/۶	۲۲	اصفهان	۴۲/۶			

شکل ۷. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱

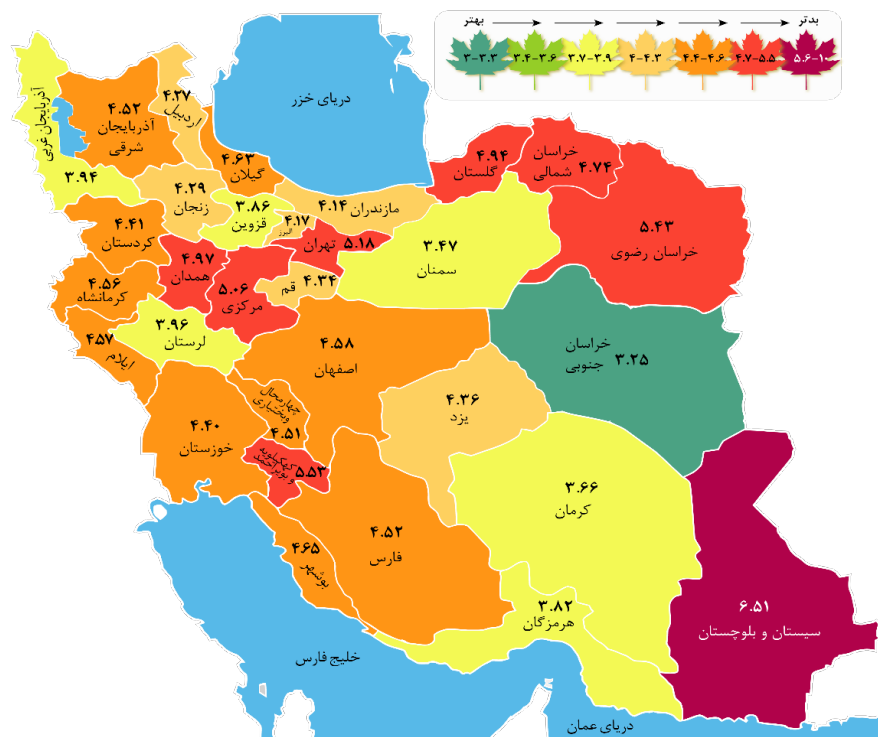
[نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»]

نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض شامل هشت مؤلفه است که اکثر آنها آماری هستند. جدول ۹ رتبه‌بندی استان‌ها را براساس این نماگر نشان می‌دهد. در بهار ۱۴۰۱ فعالان اقتصادی استان‌های خراسان جنوبی، سمنان و کرمان مناسب‌ترین ارزیابی و فعالان اقتصادی استان‌های سیستان و بلوچستان، کهگیلویه و بویراحمد و خراسان رضوی نامناسب‌ترین ارزیابی را از نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» داشته‌اند. این نماگر در بهار ۱۴۰۱ نیز همانند پایش‌های قبلی در میان هفت نماگر، به‌عنوان مناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است.

جدول ۹. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» بهار ۱۴۰۱

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان
۱	خراسان جنوبی	۳.۲۵	۱۲	قم	۴.۳۴	۲۳	بوشهر
۲	سمنان	۳.۴۷	۱۳	یزد	۴.۳۶	۲۴	خراسان شمالی
۳	کرمان	۳.۶۶	۱۴	خوزستان	۴.۴۰	۲۵	گلستان
۴	هرمزگان	۳.۸۲	۱۵	کردستان	۴.۴۱	۲۶	همدان
۵	قزوین	۳.۸۶	۱۶	چهارمحال و بختیاری	۴.۵۱	۲۷	مرکزی
۶	آذربایجان غربی	۳.۹۴	۱۷	فارس	۴.۵۲	۲۸	تهران
۷	لرستان	۳.۹۶	۱۸	آذربایجان شرقی	۴.۵۲	۲۹	خراسان رضوی
۸	مازندران	۴.۱۴	۱۹	کرمانشاه	۴.۵۶	۳۰	کهگیلویه و بویراحمد
۹	البرز	۴.۱۷	۲۰	ایلام	۴.۵۷	۳۱	سیستان و بلوچستان
۱۰	اردبیل	۴.۲۷	۲۱	اصفهان	۴.۵۸	میانگین کشوری	
۱۱	زنجان	۴.۲۹	۲۲	گیلان	۴.۶۳		

شکل ۸. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۱

۳. بررسی مؤلفه‌های امنیت سرمایه گذاری در بهار ۱۴۰۱ [

۳-۱. امنیت سرمایه گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری^۱ در بهار ۱۴۰۱

شاخص امنیت سرمایه گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه است که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن نیاز به پیمایش و نظرخواهی ندارد و توسط نهادهای رسمی، اندازه‌گیری و اعلام می‌شوند. شایان ذکر است که داده‌های مربوط به مؤلفه‌های ثبات نرخ تورم، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی^۲ به‌روزرسانی شده براساس داده‌های بهار ۱۴۰۱ بوده و داده‌های مربوط به مؤلفه‌های رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری و ضریب نفوذ بیمه مربوط به سال ۱۴۰۰ می‌باشد و سایر داده‌های مربوط به مؤلفه‌های باقی‌مانده براساس آخرین سالنامه منتشر شده و در دسترس قوه قضائیه برای سال ۱۳۹۹ در تحلیل‌ها مورد استفاده قرار گرفته است.

همان‌طور که در پایش‌های قبلی توضیح داده شده است دو نماگر شفافیت و سلامت اداری و نماگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است.

شایان ذکر است که برای تلفیق اطلاعات فوق (داده‌های آماری) با داده‌های پیمایشی و استخراج شاخص امنیت سرمایه گذاری برای هر استان و در نهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۳ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند. با توجه به مراحل و پیش‌فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه گذاری پس از نرمال شدن برای فصل بهار ۱۴۰۱ محاسبه می‌شود که با توجه به لزوم رعایت اختصار، جداول مربوطه در این گزارش ارائه نشده‌اند.

مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل بهار ۱۴۰۱ عدد میانگین ۱۳/۴ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای نامنی مطلق سرمایه گذاری) به دست آمده است.

1. Hard Data

۲. با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده، دستگاه‌های اجرایی مورد نظر در پایش امنیت سرمایه گذاری، اطلاعات مورد نیاز را یا در سایت رسمی خود بارگذاری کرده یا در اختیار تیم اجرایی پایش می‌گذارند؛ توضیح اینکه بعد از گذشت هر فصل در ماه دوم فصل بعدی دریافت استعلامات تغییرات مقامات اجرایی مورد نظر آغاز می‌شود؛ آن دسته از دستگاه‌ها که اطلاعات را در سایت خود بارگذاری نکرده باشند به‌صورت تلفنی از کانال‌های مربوطه و یا از طریق نامه‌نگاری، تغییرات مقامات استانی مورد استعلام قرار می‌گیرد (برای مثال، برای پایش بهار، از ابتدای مردادماه دریافت اطلاعات مورد نیاز آغاز شده و تا آخر فصل تابستان به‌طول انجامیده است).

۳. در موضوع نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری توجه به نکات زیر ضروری است:

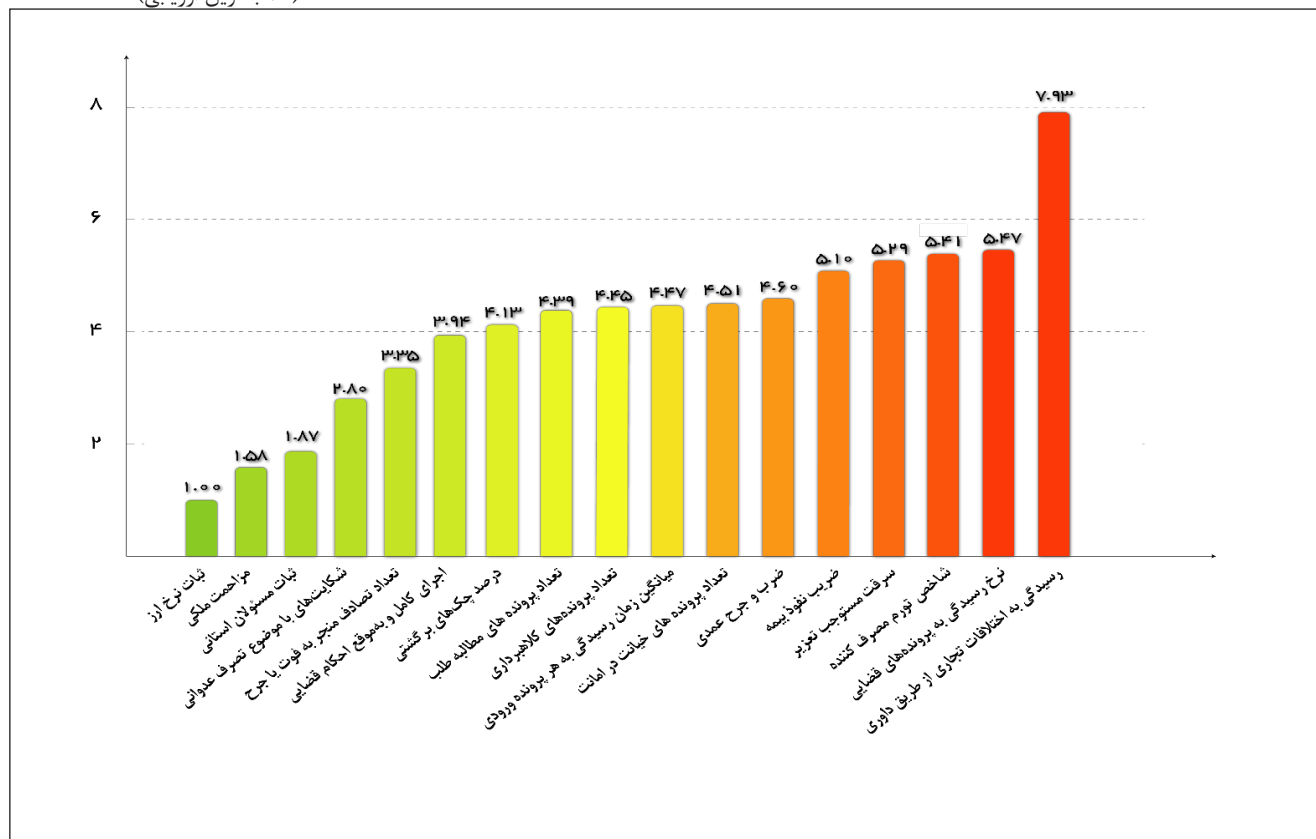
اولاً آمار برخی مؤلفه‌ها برای چند استان در دسترس نبوده است، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۹ برای هر استان اطلاعات مورد نیاز این پایش از جدولی با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» استخراج شده است، اما به‌دلیل آنکه مؤلفه مورد نیاز برای پایش در طول بازه زمانی مورد سنجش (فصل زمستان) در جدول فوق با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» برای برخی استان‌ها وجود نداشته است، بنابراین برای آنکه بتوانیم تحلیل آماری داشته باشیم، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته و یا حداقل عدد ذکر شده برای آن مؤلفه برای سایر استان‌ها در سالنامه سال ۱۳۹۹ برای استان فاقد آمار به‌کار برده شده است.

ثانیاً برای آن دسته از مؤلفه‌هایی که در منابع آماری در دسترس، میزان آن نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) بیان نشده، لذا لازم بوده عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و سپس ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی نیز اعمال نشده است.

نمودار ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در بهار ۱۴۰۱

(۱۰ بدترین ارزیابی)

جدول ۱۰. ارزیابی ۱۷ مؤلفه آماری امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱

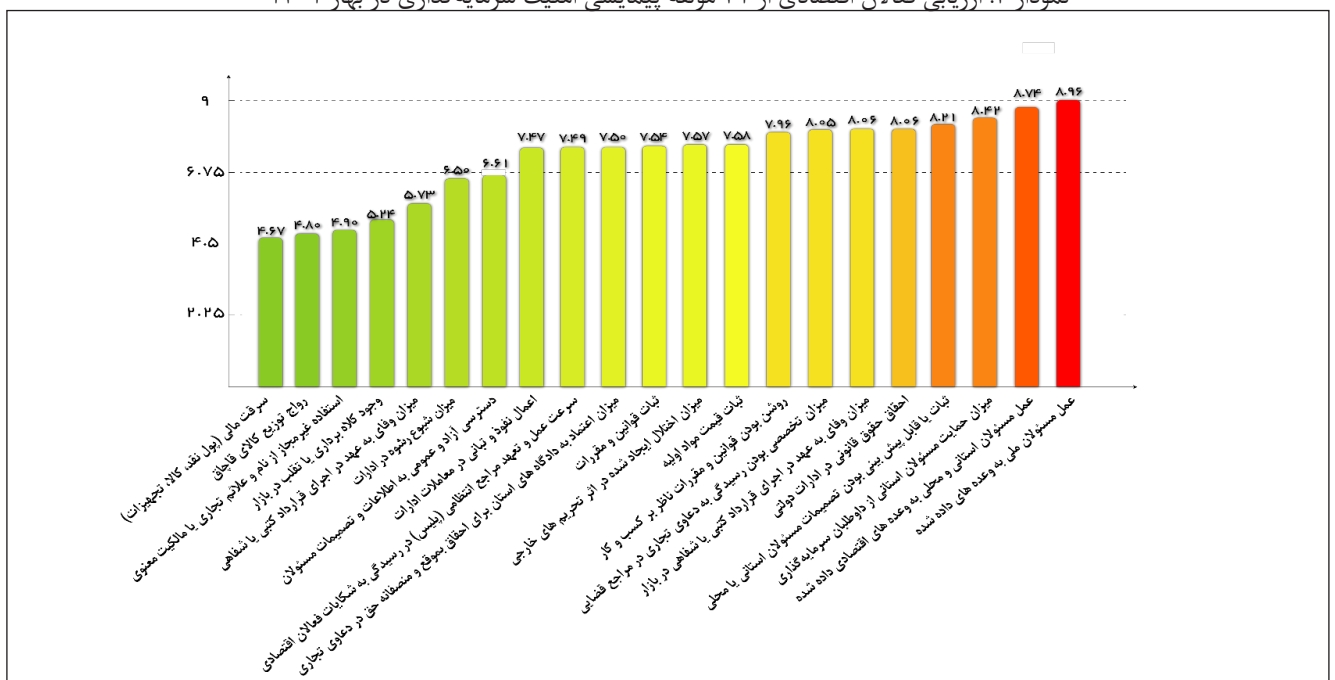
بهار ۱۴۰۱		زمستان ۱۴۰۰		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۷.۹۳	۱	۷.۴۰	۱	رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری (سال ۱۴۰۰)
۵.۴۷	۲	۵.۴۷	۲	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی)
۵.۴۱	۳	۴.۹۶	۴	عدم نوسان شاخص تورم مصرف کننده (بهار ۱۴۰۱)
۵.۲۹	۴	۵.۴۷	۳	سرقت مستوجب تعزیر (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۵.۱۰	۵	۴.۹۴	۵	ضرب نفوذ بیمه
۴.۶۰	۶	۴.۶۰	۶	ضرب و جرح عمدی (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۴.۶۰	۷	۴.۵۱	۷	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۴.۴۷	۸	۴.۴۷	۸	میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز)

بهار ۱۴۰۱		زمستان ۱۴۰۰		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۴,۴۵	۹	۴,۴۵	۹	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۴,۳۹	۱۰	۴,۳۹	۱۰	تعداد پرونده‌های مطالبه‌طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۴,۱۳	۱۱	۴,۱۳	۱۱	درصد چک‌های برگشتی
۳,۹۴	۱۲	۳,۹۴	۱۲	اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی
۳,۳۵	۱۳	۲,۳۶	۱۵	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۲,۸۰	۱۴	۲,۸۰	۱۴	شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۱,۸۷	۱۵	۲,۸۹	۱۳	ثبات مسئولان استانی (بهار ۱۴۰۱)
۱,۵۸	۱۶	۱,۵۸	۱۷	مزاحمت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)
۱	۱۷	۲,۳۳	۱۶	ثبات نرخ ارز (بهار ۱۴۰۱)
۴,۱۳		۴,۱۵		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی

۳-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی (پرسشنامه) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نمره ۱۰ بدترین ارزیابی و صفر مناسب‌ترین ارزیابی) براساس نتایج حاصل از مشارکت فعالان کسب‌وکار در این پایش در نمودار ۲ ارائه شده است. مقایسه نتایج ارزیابی زمستان ۱۴۰۰ با بهار ۱۴۰۱ و فصول گذشته نشان می‌دهد مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» در فصول متعدد حائز نامناسب‌ترین ارزیابی‌ها شده و مشترک بوده است. نکته قابل توجه آنکه مؤلفه «حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» به‌طرز معناداری در پایش بهار ۱۴۰۱ نسبت به زمستان ۱۴۰۰ نامناسب‌تر ارزیابی شده است.

نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۱

جدول ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۰

بهار ۱۴۰۱		زمستان ۱۴۰۰		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۴,۶۷	۱	۴,۱	۲	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)
۴,۸۰	۲	۳,۸۴	۱	رواج توزیع کالای قاچاق
۴,۹۰	۳	۴,۵۹	۳	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۵,۲۴	۴	۴,۷۸	۴	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۵,۴۵	۵	مؤلفه جدید		تغییر قوانین و مقررات صادراتی
۵,۷۳	۶	۵,۰۱	۵	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۵,۸۶	۷	مؤلفه جدید		قیمت گذاری دستوری
۵,۹۰	۸	مؤلفه جدید		تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی
۶,۵۰	۹	۷,۴۶	۱۶	میزان شیوع رشوه در ادارات
۶,۶۱	۱۰	۵,۹۵	۶	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۷,۴۷	۱۱	۷,۹۷	۱۹	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۷,۴۹	۱۲	۵,۹۸	۷	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۷,۵۰	۱۳	۶,۱۲	۱۰	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق حقوق به موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۷,۵۴	۱۴	۶,۰۷	۹	ثبات قوانین و مقررات
۷,۵۷	۱۵	۸,۰۱	۲۰	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۷,۵۸	۱۶	۷,۲۹	۱۵	ثبات قیمت مواد اولیه
۷,۹۶	۱۷	۶,۰۴	۸	روشن بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب و کار
۸,۰۵	۱۸	۶,۴۹	۱۱	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۸,۰۶	۱۹	۶,۶۶	۱۲	وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۸,۰۶	۲۰	۶,۹۲	۱۳	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۸,۲۱	۲۱	۷,۲۵	۱۴	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۸,۴۲	۲۲	۷,۵۲	۱۷	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۸,۷۴	۲۳	۷,۹۲	۱۸	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۸,۹۶	۲۴	۸,۰۸	۲۱	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۷,۱۰		۶,۳۶		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی

توضیح: ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر.

جدول ۱۱ به عبارتی نشان‌دهنده میزان تغییرات رتبه‌ای مؤلفه‌های پیمایشی در مقایسه با هم طی دو دوره متوالی پایش است؛ در اصل اگر میزان تغییرات رتبه‌ای در پایش‌های مورد سنجش بیشتر باشد باید دقت شود که چرا در آن دوره، وضعیت مؤلفه مورد نظر، به آن میزان تغییر کرده است (چه از منظر مناسب‌تر شدن یا نامناسب‌تر شدن).

در این دوره پایش سه مؤلفه برای بار اول در پرسشنامه از فعالان اقتصادی قرار گرفت که تحلیل آنها براساس ادامه پایش‌ها و نتایج حاصل در پایش‌های آتی انجام خواهد شد.

۳-۳. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری

اطلاعات دیگری که در این پایش امکان بررسی و تحلیل دارد عبارت است از: ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری که در جدول ۱۲ ارائه شده است.

جدول ۱۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه بهار ۱۴۰۱^۱

تغییر وضعیت بهار ۱۴۰۱ نسبت به زمستان ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۱	حوزه کاری
نامناسب‌تر	۶/۵	۷/۵۲	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب و برق و گاز
نامناسب‌تر	۶/۲۸	۷/۴۴	ارتباطات، توزیع و... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
نامناسب‌تر	۶/۰۵	۷/۲۹	خدمات (آموزش، بهداشت و...)
نامناسب‌تر	۶/۶۴	۷/۲۷	دامداری، مرغداری و شیلات
نامناسب‌تر	۵/۹۸	۷/۱۹	زراعت، باغداری و جنگلداری
نامناسب‌تر	۶/۳۲	۷/۱۰	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
نامناسب‌تر	۶/۵۶	۷/۰۸	صنعت (شامل کلیه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
نامناسب‌تر	۶/۲۶	۷/۰۷	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
مناسب‌تر	۵/۸۷	۵/۹۷	معدن بجز نفت و گاز

فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در مطالعه بهار ۱۴۰۱ همانند سه پایش گذشته از حوزه کاری «معدن بجز نفت و گاز» مناسب‌ترین ارزیابی را از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه داده‌اند و نامناسب‌ترین ارزیابی را نیز فعالان حوزه «نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب و برق و گاز» به خود اختصاص داده‌اند در حالی که در پایش گذشته حوزه «دامداری، مرغداری و شیلات» نامناسب‌ترین ارزیابی را داشته است. این تغییرات وضعیت حوزه‌ها می‌تواند مورد مذاقه و تحلیل مسئولان مربوطه قرار گیرد.

۱. داده‌های جدول فوق برحسب مؤلفه‌های پیمایشی است.

[نتیجه‌گیری و پیشنهادها]

گزارش حاضر، هجدهمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. اطلاعات استخراج شده از جدول ۱ (شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری و رتبه‌بندی استان‌ها براساس آن) و مقایسه دو شاخص پیمایشی (۷/۱۰) و آماری (۴/۱۳)، همچنان شکافی قابل توجه میان آمارهای رسمی (HD) و ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه (SD) را نشان می‌دهد. از این اختلاف می‌توان نتیجه گرفت که اتکای صرف به آمارهای رسمی ممکن است تحلیل‌ها و تفسیرهای امنیت سرمایه‌گذاری را دچار خطا کند. آنچه فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری خود ملاک تصمیم‌گیری قرار می‌دهند احساس و ادراک آنها از شاخص‌های مورد بررسی است و نه آمارهای رسمی.

۱. با مقایسه رتبه‌بندی استان‌ها در می‌یابیم که در قسمت نامناسب‌ترین استان‌ها، در پایش‌های گذشته معمولاً استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، ایلام و تهران در اکثر مواقع در انتهای رتبه‌بندی در مؤلفه‌های آماری قرار داشته‌اند. اما در پایش بهار ۱۴۰۱ با نامناسب‌تر ارزیابی شدن وضعیت سایر استان‌ها خصوصاً استان سیستان و بلوچستان و استان بوشهر، آن دسته از استان‌هایی که همواره در رتبه‌های آخر (نامناسب‌ترین وضعیت‌ها) قرار می‌گرفته‌اند از وضعیت مناسب‌تری برخوردار شده‌اند و در رتبه‌بندی وضعیت بهتری نسبت به گذشته پیدا کرده‌اند.

۲. در بهار ۱۴۰۱ همانند چند پایش قبلی نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۸/۰۱ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است؛ باید دقت شود که مقدار کمی این عدد نسبت به پایش زمستان ۱۴۰۰ که دارای کمیت ۷/۴۸ بوده با افزایش قابل توجهی مواجه بوده که نشان از نامناسب‌تر شدن روند آن نسبت به گذشته است؛ ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند پیام‌ها و تحلیل‌های قابل توجهی برای تصمیم‌گیران و سیاستگذاران داشته باشد. شایان ذکر است مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر «عملکرد دولت» عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب و کار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی). در عین حال در بهار ۱۴۰۱ نیز همانند چند مطالعه گذشته، مجدداً نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» مناسب‌ترین نماگر در میان سایر نماگرها بوده است.

۳. نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در بهار ۱۴۰۱ با کمیت ۷/۶۸ در عین حال که در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است نسبت به زمستان ۱۴۰۰ که با کمیت ۶/۵۲ (در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار داشت) به شدت با کمیتی بیشتر و نامناسب‌تر از همه ایام ارزیابی شده است، قابل توجه است که این نماگر در پاییز ۱۴۰۰ با کمیت ۶/۵۶ در جایگاه چهارمین نماگر نامناسب قرار گرفته بود؛ به عبارتی این نماگر بعد

از بهبود نسبی در پایش پاییز ۱۴۰۰ مجدداً در چند پایش اخیر و با سرعتی بیشتر به صورت نامناسب تری ارزیابی می‌شود و دیگر وضعیت رو به بهبودی خود را از دست داده و روند نامطلوبی را در زمستان ۱۴۰۰ و همچنین در بهار ۱۴۰۱ نمایان می‌کند. البته در خصوص این نماگر لازم است در پایش‌های آینده با دقت روند آن مورد توجه قرار گیرد؛ در این بررسی باید مشخص شود که اولاً چه عواملی باعث شده‌اند وضعیت این نماگر تغییر یابد و ثانیاً آیا آن موارد پایدار و تکرارشونده خواهند بود یا خیر؟

۴. در پایش بهار ۱۴۰۱ وضعیت ارزیابی تمامی نماگرها به غیر از وضعیت مؤلفه‌های نماگر «شفافیت و سلامت اداری» که از چهار مؤلفه پیمایشی تشکیل شده است به میزان قابل توجهی نامناسب‌تر (بدتر) از پایش‌های قبلی ارزیابی شده‌اند. در صورت تداوم این وضعیت در پایش‌های آتی شاید بتوان تحلیل کرد که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری برخلاف انتظارات در شرایط نامطلوب قرار دارد و نیازمند انجام اصلاحات سریع و متمرکز خصوصاً در مؤلفه‌هایی که به صورت مستقیم با فعالان کسب و کار سروکار دارد هستیم.

۵. در این مطالعه، به ترتیب مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۹۶)»، «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۷۴)» و «حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری (۸/۴۲)» نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند و نشان از ضرورت عمل به وعده‌ها و قراردادهای توسط نهادهای دولتی و سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» (جزء دورتبه اول نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها) نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب و کار مشارکت‌کننده در این سلسله‌مطالعات نسبت به صحبت‌ها و قول و وعده‌های داده شده مسئولان کشور و اثرگذاری بسیار بالای صحبت‌های آنها در فضای کلی امنیت سرمایه‌گذاری است. قطعاً تداوم این روند و آثار آن بر کارآفرینان واقعی و سرمایه‌گذاران بالقوه برای مشارکت در اقتصاد و بهبود کارایی، هزینه‌های سنگینی بر کل اقتصاد کشور تحمیل می‌کند. نکته قابل توجه آن است که مؤلفه «حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» به طرز معناداری در پایش بهار ۱۴۰۱ با کمیت (۸/۴۲) نسبت به زمستان ۱۴۰۰ با کمیت (۷/۵۲) نامناسب‌تر ارزیابی شده است. این امر نشان می‌دهد که از نظر فعالان مشارکت‌کننده در این پایش موضوع حمایت مناسب از داوطلبان سرمایه‌گذاری در استان‌ها در اولویت قرار نداشته یا اقدامات مناسبی در راستای جذب سرمایه‌گذاری صورت نگرفته است که منجر شده فعالان کسب و کار از این مؤلفه ارزیابی نامناسبی داشته باشند.

۶. در پایش بهار ۱۴۰۱ مجدداً فعالان مشارکت‌کننده در حوزه فعالیت نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب و برق و گاز نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان سایر حوزه‌های کاری اعلام کرده‌اند؛ شایان ذکر است که در پایش قبلی فعالان در حوزه ارتباطات، توزیع و... (حمل و نقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) به عنوان نامناسب‌ترین حوزه اعلام نظر کرده بودند.

[پیوست]

در پژوهش اخیر (پایش بهار ۱۴۰۱) ۱۵۸۸۳ نفر (کاهش ۲۷/۴ درصدی نسبت به پژوهش زمستان ۱۴۰۰) به محیط پرسشنامه وارد شدند که از این تعداد تقریباً ۱۲۱۰۳ کاربر پاسخگویی به پرسشنامه را شروع کردند که این عدد کاهش بیش از ۲۷/۱۸ درصدی نسبت به دوره قبل داشته است، اما تا پایان سؤالات و زدن دکمه ارسال نهایی ادامه ندادند و تنها ۶۶۵۳ کاربر به طور کامل اقدام به تکمیل و ارسال پرسشنامه نموده بودند. از این تعداد بخشی از پرسشنامه‌ها به صورت تکراری یا توسط افرادی تکمیل شده بود که پیامکی برای آنها ارسال نشده بود و یا هویت آنها برای تیم پژوهش احراز نشد و در دسته پاسخ‌های نامعتبر ارزیابی شدند. در نهایت ۶۱۳۲ پرسشنامه صحیح جمع‌آوری شد.

شایان ذکر است در این پژوهش، قبل از دعوت برای تکمیل پرسشنامه بهار ۱۴۰۱، به تمامی مشارکت‌کنندگان قبلی پیامک تقدیر بابت مشارکت قبلی و لینک دانلود فایل پیش‌های قبلی ارسال شد. همچنین با توجه به جمع‌آوری اطلاعات فعالان کسب‌وکار توسط وزارت بهداشت در ایام کرونا، به بخش قابل توجهی از این افراد پیامک دعوتنامه تکمیل پرسشنامه ارسال شد. با توجه به ارسال پیامک‌های هشدار از سوی پلیس فتا در خصوص عدم توجه به پیامک‌های ناشناس حاوی لینک و... در این فصل مجبور به ارسال چندباره پیامک‌ها و افزایش تعداد ارسال‌ها برای تحقق حجم نمونه در استان‌های مختلف شدیم.

شایان ذکر است که در پیش زمستان ۱۴۰۰ خوشبختانه تعداد نمونه‌ها (پرسشنامه‌های پُر شده) در اکثر استان‌ها، به اندازه مورد قبول رسیده بود که متأسفانه در بهار ۱۴۰۱ مجدداً با افت شدید پرسشنامه‌های تکمیل شده و عدم مشارکت کافی فعالان اقتصادی روبه‌رو شدیم، لذا براساس روش آماری مورد استفاده، بجز پنج استان نمی‌توانیم نتایج پژوهش در همه استان‌ها را به کل جامعه تعمیم دهیم؛ از خروجی حاصل از نظرسنجی، این نتیجه برداشت می‌شود که شرکت‌کنندگان نظرسنجی چه‌نگاهی به مؤلفه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری دارند. گروه تحقیق در تلاش است با به‌روزرسانی دائم جامعه آماری این تحقیق^۱ در فصل‌های آتی، تعداد نمونه‌های مشارکت‌کننده در هر پیش به حدنصاب تعیین شده، یعنی حداقل ۸۰۳۵ فعال اقتصادی از همه استان‌ها را تثبیت کرده و حداقل حدود ۲۶۰ پاسخ صحیح برای هر استان^۲ دریافت شود تا امکان تعمیم نتایج پژوهش به کل جامعه با کفایت آماری حداکثری فراهم شود.

جدول ۱۳^۳. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پیش بهار ۱۴۰۱

۱. براساس نامه‌نگاری‌های صورت‌گرفته با اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دو جامعه آماری کامل از مجموعه اطلاعات آن مجموعه‌ها در اختیار تیم پژوهش قرار گرفته است؛ لذا امید است برای فصول آتی کفایت آماری برای همه استان‌ها همواره در دسترس باشد.
۲. البته باید دقت داشت که در خصوص تعداد نمونه‌های دریافت شده از برخی استان‌های ذکر شده در جدول ۱ همانند استان‌های ایلام، بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد، هرمزگان، قم، فارس، خراسان رضوی، اردبیل، کرمانشاه و گلستان که زیر ۵۰ درصد حجم نمونه مورد نیاز را دارا هستند و فاصله مناسب آنها از حدنصاب مورد نظر چندان حاصل نشده است، نمی‌توان همانند سایر استان‌ها نتیجه‌گیری‌های دقیقی ارائه کرد؛ با روند افزایشی مشارکت‌کنندگان و نمونه‌های صحیح دریافت شده برای هر استان، امید است این ابهام نیز در پیش‌های آتی برطرف شود.
۳. باید توضیح داد که منبع تمامی جداول و نمودارها و شکل‌های این پیش براساس نتایج و یافته‌های تحقیق و محقق است.

درصد تحقق تعداد نمونه در بهار ۱۴۰۱	پاسخ دریافتی قابل قبول در				پیامک ارسالی	حجم نمونه لازم*	حجم جامعه	استان
	تابستان ۱۴۰۰	پاییز ۱۴۰۰	زمستان ۱۴۰۰	بهار ۱۴۰۱				
۱۰۰,۰۰۰	۳۴۸	۲۳۸	۳۱۶	۳۳۶	۵۲۸۰	۲۶۴	۲۴۰۹۸	آذربایجان شرقی
۸۸,۱۷	۲۸۶	۱۸۴	۲۸۷	۲۳۱	۵۲۴۰	۲۶۲	۱۶۰۳۶	آذربایجان غربی
۴۶,۴۸	۱۹۴	۱۱۲	۳۰۵	۱۱۹	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۲۰۹	اردبیل
۱۰۰,۰۰۰	۶۴۳	۳۵۸	۳۴۹	۳۸۵	۵۳۰۰	۲۶۵	۴۳۱۵۷	اصفهان
۷۲,۶۹	۳۰۵	۲۷۲	۲۹۰	۱۸۹	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۶۱۱	البرز
۲۵,۰۰	۱۱۳	۵۸	۱۹۳	۶۳	۴۵۹۷	۲۵۲	۴۵۹۷	ایلام
۴۶,۴۸	۱۹۶	۹۰	۲۲۴	۱۱۹	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۴۲۲	بوشهر
۱۰۰,۰۰۰	۱۷۹۴	۲,۱۰۱	۳۸۱	۸۱۹	۵۳۲۰	۲۶۶	۷۶۷۰۵	تهران
۷۴,۴۱	۲۳۰	۱۲۶	۲۵۴	۱۸۹	۵۰۸۰	۲۵۴	۵۳۶۱	کرمان
۳۶,۹۸	۲۰۲	۹۴	۲۵۴	۹۸	۵۳۰۰	۲۶۵	۳۱۳۶۹	چهارمحال و بختیاری
۱۰۰,۰۰۰	۵۱۴	۳۲۸	۳۶۷	۳۷۸	۵۳۰۰	۲۶۵	۴۱۸۴۶	خراسان جنوبی
۴۷,۹۱	۱۵۵	۱۰۲	۲۲۰	۱۲۶	۵۲۶۰	۲۶۳	۱۷۱۸۰	خراسان رضوی
۸۷,۱۶	۲۹۶	۲۳۰	۳۰۰	۲۲۴	۵۱۴۰	۲۵۷	۷۰۵۰	خراسان شمالی
۵۵,۷۸	۲۲۲	۱۳۴	۲۶۸	۱۴۰	۴۲۶۸	۲۵۱	۴۲۶۸	خوزستان
۵۹,۹۲	۲۰۷	۱۴۸	۲۰۷	۱۵۴	۵۱۴۰	۲۵۷	۶۹۳۹	زنجان
۳۱,۹۴	۱۸۷	۱۲۸	۲۲۴	۸۴	۵۲۶۰	۲۶۳	۲۰۷۰۴	سمنان
۱۰۰,۰۰۰	۲۹۶	۱۹۸	۳۳۲	۳۵۰	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۳۱۵	سیستان و بلوچستان
۵۶,۷۶	۱۵۲	۹۴	۲۴۶	۱۴۷	۵۱۸۰	۲۵۹	۸۵۳۸	فارس
۸۶,۴۹	۲۵۴	۱۸۲	۲۶۲	۲۲۴	۵۱۸۰	۲۵۹	۹۳۳۰	قزوین
۵۰,۹۶	۱۲۷	۸۸	۲۶۱	۱۳۳	۵۲۲۰	۲۶۱	۱۲۸۵۲	قم
۶۲,۸۹	۲۲۸	۱۳۶	۲۲۹	۱۶۱	۵۱۲۰	۲۵۶	۶۳۵۲	کردستان
۵۶,۵۴	۱۶۴	۱۱۲	۲۳۵	۱۴۷	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۷۰۸	کرمانشاه
۱۶,۸۷	۶۲	۵۰	۱۶۳	۴۲	۳۸۵۰	۲۴۹	۳۸۵۰	کهگیلویه و بویراحمد
۳۷,۶۹	۱۵۲	۱۲۰	۳۱۹	۹۸	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۵۱۷	گلستان
۶۶,۷۹	۱۶۰	۱۳۲	۲۰۹	۱۷۵	۵۲۴۰	۲۶۲	۱۵۶۴۳	گیلان
۶۴,۸۶	۱۵۳	۱۲۸	۲۳۳	۱۶۸	۵۱۸۰	۲۵۹	۸۴۹۹	لرستان
۵۰,۳۸	۲۱۴	۱۷۲	۲۹۰	۱۳۳	۵۲۸۰	۲۶۴	۳۰۱۰۷	مازندران
۸۶,۱۵	۲۰۸	۱۹۶	۳۲۸	۲۲۴	۵۲۰۰	۲۶۰	۹۹۰۶	مرکزی
۴۳,۹۲	۱۳۳	۹۶	۲۰۴	۱۱۲	۵۱۰۰	۲۵۵	۶۰۰۳	هرمزگان
۷۵,۶۸	۱۷۴	۱۵۸	۲۹۲	۱۹۶	۵۱۸۰	۲۵۹	۹۲۰۵	همدان
۶۴,۶۲	۲۳۳	۱۵۰	۳۰۰	۱۶۸	۵۲۰۰	۲۶۰	۱۰۵۰۰	یزد
۷۶,۳۲	۸۶۰۲	۶۷۱۵	۸۳۴۲	۶۱۳۲	۱۵۸۳۷۵	۸۰۳۵*	۴۷۷۸۷۷	کل کشور

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه، پایش پاییز ۱۴۰۰.
* براساس فرمول کوکران و سطح اطمینان ۹۵ درصد و با بازه اطمینان ۶ درصد.

[منابع و مآخذ]

تعداد ۶۱۳۲ پرسشنامه معتبر و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به بهار ۱۴۰۱ که فایل‌های پرسشنامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب و کار و تنظیم‌گری بخشی) محفوظ است.

۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹.
۲. سیاح، سیدامیر و دیگران. «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
۳. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید، ملک‌الساداتی. «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب و کار در ایران»، پژوهشنامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
۴. دسوتو، هراندو. راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟ ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
۵. سیاح، سیدامیر. «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب و کار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
۶. تهرانی، ایمان و سیاح، سیدامیر. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۴. بهار ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۰۴۷، بهمن‌ماه ۱۴۰۰.
۷. تهرانی، ایمان و قنبری، امین. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۵. تابستان ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۱۳۶، اسفندماه ۱۴۰۰.
۸. تهرانی، ایمان و قنبری، امین. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۶. پاییز ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۲۶۶، خردادماه ۱۴۰۱.
۹. تهرانی، ایمان و قنبری، امین. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۷. زمستان ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۴۴۶، مهرماه ۱۴۰۱.
۱۰. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول (دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹).
۱۱. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۳۹۹.
۱۲. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹.
۱۳. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۳۹۹.
۱۴. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، تیرماه ۱۴۰۱»، ۱/۴/۸، ۱۴۰۱.
15. Cochran, W. G. (2007). Sampling Techniques. John Wiley & Sons.
16. Sarmah, H. K., & Hazarika, B. B. (2012). Importance of the Size of Sample and Its Determination in the Context of Data Related to the Schools of Greater Guwahati. Bull. Gauhati Univ. Math. Assoc, 12, 55-76.
17. Sarmah, H. K., Hazarika, B. B., & Choudhury, G. (2013). An Investigation on Effect of Bias on Determination of Sample Size on the Basis of Data Related to the Students of Schools of Guwahati. International Journal of Applied Mathematics and Statistical Sciences, 2(1), 33-48.
18. Kotrlík, J. W. K. J. W., & Higgins, C. C. H. C. C. (2001). Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research Appropriate Sample Size in Survey Research. Information Technology, Learning, and Performance Journal, 19(1), 43.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc@majles.ir